

Науковий реферат статті Ковтуненко К. В.

"Основні підходи до формування інтелектуального капіталу: зміст та роль в інноваційному розвитку підприємства"

Інноваційна діяльність є необхідною умовою розвитку будь-якої галузі економіки. Забезпечення формування інтелектуального капіталу є основою інноваційної діяльності, а результатом його ефективного використання – комерціалізація з метою отримання прибутку. Зростання ролі інтелектуального капіталу як чинника інноваційного розвитку робить його одним із пріоритетних об'єктів управління. Тому проблеми управління інтелектуальним капіталом стають усе більш актуальними для суб'єктів усіх видів економічної діяльності та держави, адже саме рівень інтелектуального капіталу обумовлює їх конкурентні позиції та переваги.

Метою статті є визначення особливостей формування та сучасного тлумачення інтелектуального капіталу як чинника інноваційного розвитку з урахуванням праць зарубіжних та українських науковців. Проведено аналіз існуючих визначень сутності інтелектуального капіталу у вузькому та широкому сенсі. У вузькому сенсі під інтелектуальним капіталом розуміють активи підприємства, які становлять сукупність знань його персоналу і результат втілення цих знань в інших неосяжних активах: внутрішньофірмових структурах, клієнтському капіталі. У широкому сенсі інтелектуальний капітал – це сукупність усіх неосяжних активів підприємства, у тому числі тих, які не є результатом розумової діяльності.

Розглянуто підходи до визначення категорії "інтелектуальний капітал" та виділено ключові, серед них: структурний, що базується на розгляді інтелектуального капіталу як сукупності складових, та результатний, що базується на розгляді інтелектуального капіталу як результату, здатності до покращення характеристик підприємства, приросту конкурентних переваг. Визначено складові інтелектуального капіталу, які мають послідовний характер: інтелектуальні ресурси, інтелектуальний потенціал, інтелектуальний капітал. Через зв'язок інтелектуального капіталу з інтелектуальним потенціалом простежено роль інтелектуального капіталу в процесах інноваційного розвитку. Інтелектуальний потенціал підприємства включає всі наявні інтелектуальні елементи (ресурси, активи), які надають певні можливості інноваційного розвитку.

На підставі проведеного дослідження сформоване авторське тлумачення інтелектуального капіталу. Запропоновано структурно-логічну схему формування інтелектуального капіталу, яка зазначає межі подальшого дослідження проблемних питань активізації інноваційного розвитку підприємства.

Література: 1. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&catid=46017&showHidden=1. 2. Андрейчиков О. О. Аналіз значення інтелектуального капіталу в сучасному світі / О. О. Андрейчиков // Системи обробки інформації. – X, 2010. – Випуск 5(86). – С. 173–176. 3. Stuart T. A. Intellectual Capital: The New Wealth of Organisations / T. A. Stuart. – London, 1997. – 248 p. 4. Стюарт Т. Богатство от ума: Деловой бестселлер / Т. Стюарт ; [пер. с англ. В. А. Ноздровой]. – Мн. : Парадокс, 1998. – 358 с. 5. Бутнік-Сіверський О. Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект / О. Б. Бутнік-Сіверський // Інтелектуальний капітал. – 2002. – № 1. – С. 16–27. 6. Скороходова Л. В. Інтелектуальний капітал як об'єкт обліку і аналізу: проблеми методології і практики / Л. В. Скороходова, К. П. Ганєва, Л. О. Волошук // Матеріали II Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, квітень 2011 р. – С. 246–253. 7. Шульга Ж. О. Інтелектуальний капітал як об'єктивна економічна категорія / Ж. О. Шульга // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2010. – № 2(10). – С. 228–232. 8. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : [підручник] / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – С. 60–63. 9. Україна: інтелект нації на межі століть : [монографія] / за ред. В. К. Врублевської. – К. : Інформ.-вид. центр "Інтелект", 2000. – 508 с. 10. Река Г. В. Інтелектуальний капітал та інтелектуальний потенціал: критерії розмежування / Г. В. Река // Науковий вісник НЛТУ України : збірник науково-технічних праць. – 2009. – Вип. 19.1. – С. 228–232. 11. Радіонова І. Ф. Інтелектуальний капітал та інтелектуальний потенціал економіки: розмежування понять і явищ / І. Ф. Радіонова, В. І. Усик // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 10. – С. 56–65. 12. Prokopishyna O. Innovation Process as the Object of Accounting / O. Prokopishyna // Економіка розвитку. – 2012. – № 4(64). – С. 16–20.

Інформація про автора

Ковтуненко Ксенія Валеріївна – канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту Одеського національного політехнічного університету (65000, Україна, м. Одеса, пр. Шевченка, 1, e-mail: dmitrij-kovtunenko@yandex.ru).